

Slides: kortlink.dk/mrsh

SCENARIEDIDAKTIK

Virkeligheden praksis- og kommunikationsformer i undervisning

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Vejle, 20.11.2018

LIDT OM MIG

- Dansk
- Fag-didaktik – it
- Lærerkompetenceudvikling
- Læremidler

HTX

- Hvor driver I HTX? Hvad er formålet med HTX?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

4

PROJEKTUNDEVSINING

- Hvilke erfaringer har du med projektorienteret undervisning?
- Hvad er fordelene?
- Hvad er udfordringerne?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

5

GOD UNDERVISNING

- Hvad er god undervisning?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

6

FAGLIGHED

- Hvad er faglighed?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Slides: kortlink.dk/mrsh 7

DAGSORDEN

- Undervisning i folkeskolen i dag – en grov karakteristik af kundegrundlaget
- Curriculumlogik – hvordan vælger vi fagligt indhold
- Hvad er scenariedidaktik?
- Hvad er faglighed?
- Komplexiteten i projektorienteret undervisning
- Løsning 1: Timeouts
- Løsning 2: Struktur
- Løsning 3: Vurderingsfokus
- Afrunding: Stillads eller protese

Løbende refleksions- og diskussionsopgaver
Løbende arbejde med eget forløb
Pauser undervejs

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

FOLKESKOLEN I DAG

EN GROV KARAKTERISTIK

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

Vejle, 20.11.2018

NEDSLAG FRA VIRKELIGHEDEN

- Meretes 8. klasse arbejder med overgangen fra romantik til realisme og har læst novellen 'Havfruens sang' af Henrik Pontoppidan.
- Merete: "Hvorfor var der en læge ombord?"
- Eleverne måber
- Merete: "Jeg skal se flere hænder..." (Fought, 2015)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

10

NEDSLAG FRA VIRKELIGHEDEN

- Lones 7.klasse repeterer grammatiklektier. Lone slår ned på tilfældige elever.
- Lone: "Hvilken ordklasse er det?"
- Elev: "Tit er med bølge under"
- Lone: "Også kaldet ad...?"
- Elev: "Adverbitum?" (Fougst, 2015)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

11

TRADITIONEL UNDERVISNING

- Elementbaseret faglighed (Bundsgaard & Kühn 2007:28f)
- Faglighed=begreber
- Klasseundervisning
- Harpunspørgsmål (Haugsted 2005:26)
- Læreren taler 75 % af tiden (Dysthe 1997:16)
- 65% af eleverne tier (Haugsted 2005:69)
- Monologisk undervisning (Pasgaard, 2009)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

12

TRADITIONEL UNDERVISNING

- Gæst, hvad læreren tænker
- "Det er læreren, der stiller spørgsmål, det er hende, der udpeger, hvem der skal svare, det er hende der evaluerer elevsvarene og sørger for at spørgsmålene besvares rigtigt..." (Helmar 2004:101).

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

13

KLASSE-'SAMTALEN'

- Fem ud af 23 elever deltager
- Gennem 45 minutter
- 6 minutter går med logistik
- Læreren taler 28 minutter = 62% af tiden
- 11 minutter tilbage til eleverne
- 2 minutter pr. elev

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

14

SAMTALEANALYSE AF UNDERVISNING

- Læreren taler over halvdelen af tiden (fx Hiebert et al. 2003)
- Lærerens spørgsmål er oftest lukkede (gæst, hvad læreren tænker)
- IRE: Læreren **I**nitierer, eleven **R**esponderer, og læreren **E**valuerer (Sinclair & Coulthard, 1975)
- Vibeke Hetmar: IRE er '**definitionen på den "skolske samtale"**' (2004).

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

15

KLASSE-'SAMTALEN': IRE

Initiering	Respons	Evaluering
Lærer: Nå, vi starter. Hvad tror I, man skal lære, når man skal lære at analysere billeder? (5 sek.) Caroline?	Caroline: Beskrive?	Lærer: Ja. (2 sek.) Beskrive billedet ja
Lærer: Sarah?	Sarah: Skrive noget ned ahhh, om de forskellige ting i, på billederne	Lærer: Ja
Lærer: Ja, Jack?	Jack: Farverne	Lærer: Det kunne være farverne, man skulle beskrive

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

16

IRE I VERDEN UDEN FOR SKOLEN?

Initiering	Respons	Evaluering
Simon: Nå, hvad tror I vi skal tale om nu?	Tatjana: Øh hvad vi skal spise til aften?	Simon: Øh aftensmad. Øh nej. (2 sek.)
Simon: Er der andre forslag?	Georgina: Øh, hvad vi skal se i fjernsynet?	Simon: Det var også et godt forslag, men nej...

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

17

LÆREMIDLERNES DANSKFAG

- **Læremidlernes** danskfag
- Ikke *undervisning*
- Anvendte læremidler: Repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt lærere
- Kvalitative analyser af udvalgte af de mest anvendte læremidler

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

18

KVANTITATIVT UNDERSØGELSESDESIGN

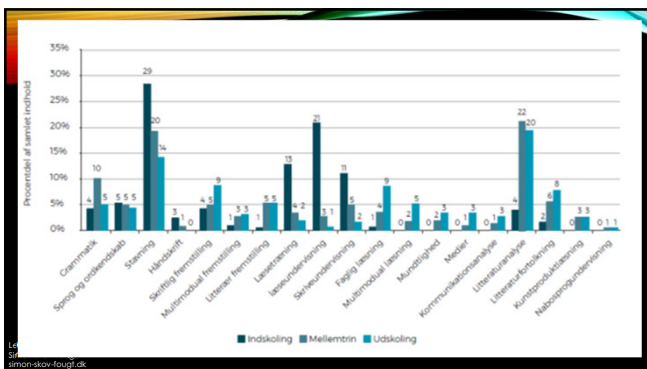
- Stratificeret klyngesamlingsdesign (Lehonen & Djerf 2008)
- Stratificering på fire karakteristika (som PISA, TIMSS, PIRLS, ICILS)
 - Skolestørrelse (+/- 400)
 - By/ Land
 - Skoletype: Folkeskole, privat/fri/lilleskole, efterskole
 - Region (5 regioner)
- Svarprocent: 47,5%
- Statistisk repræsentativ, dog: flere kvinder end mænd, flere yngre end ældre

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

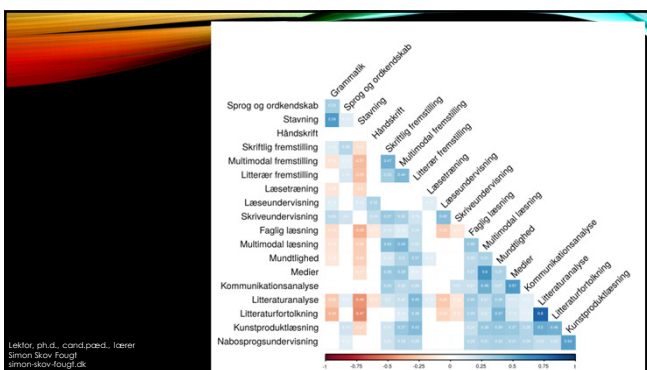
INDHOLD

- Hvilke op til fem didaktiske læremidler anvendes?
- Hvilket didaktisk læremiddel respondenterne finder, er det bedste?
- Lærernes indflydelse på indkøb og valg af læremidler?

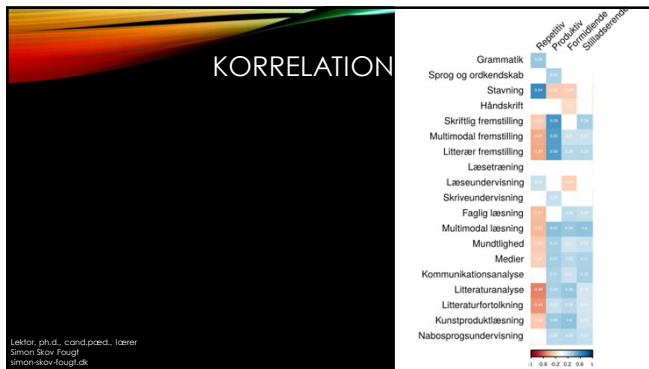
Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

DANSKFAGET SET GENNEM LÆREMIDLERNE

- Faget er et staveundervisningsfag (især i indskoling)
- Fagets indhold læres ofte repetitivt (især i indskoling)
- Faget er også litteraturanalyse (især i udskoling)
- Faget er ikke ret meget mediefag eller kommunikationsfag

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

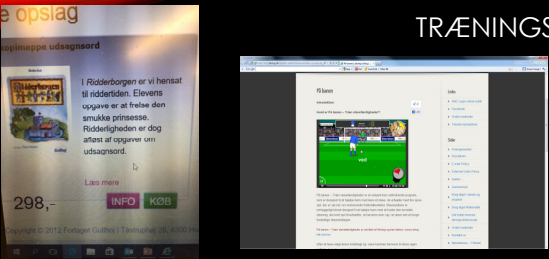
TRÆNINGSPROGRAMMER

- Træningsprogrammer
- Behavioristisk læringssyn
- Pia Kjærsgaard i skolen (faglighed = stavning)
- Faglighed?
- Forældret læringssyn

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

25

TRÆNINGSSPIL

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

26

STAVETRÆNING (BASISFAGLIGHED)

- Jim Rice (1897): Intet forhold mellem staveniveau og tid (sætninger, dvs. i kontekst)
- Oliver Cromman (1902): Manglende stavetræning påvirker ikke stavning
- W. Cook (1912): Staverregler effektløse. Kan ikke anvendes i kontekst
- Donald Hamill et al. (1977): Effekt op til 3.-4. kl., herefter ikke
- Stephen Krashen (2002): 3.-4. kl., elever, der ikke undervises direkte i stavning, staver dårligere end elever, der undervises men forskellen er fuldstændigt udlignet på 4.-5. klassetrin
- Graham og Perin (2007): Løsevet grammatikundervisning er direkte skadeligt især for elever med skrivemsværkeligheder. Grammatikundervisning skal tilkobles til elevernes skrivning
- KOMPIS-projektet i Slagelse (2010)
- 25% af tiden bruges på grammatikundervisning (Mathiasen, 2011)
Lærerne siger, de er konstruktiviser, men de arbejder behavioristisk

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

27

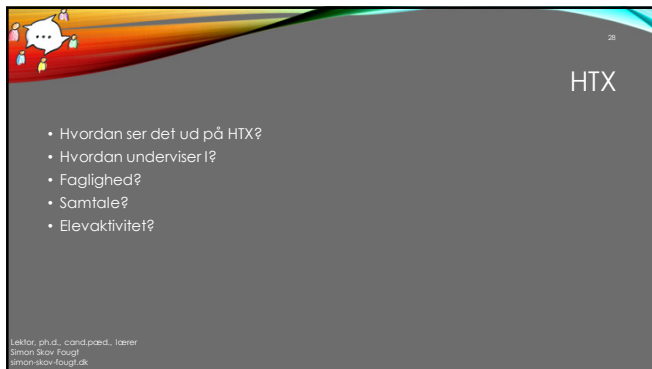
AT ØVE SIG

- Selvfølgelig bliver man bedre af at øve sig
- Hvis man har et projekt

- Træning ude af kontekst er spild af tid!

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

28

HTX

- Hvordan ser det ud på HTX?
- Hvordan underviser I?
- Faglighed?
- Samtale?
- Elevaktivitet?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

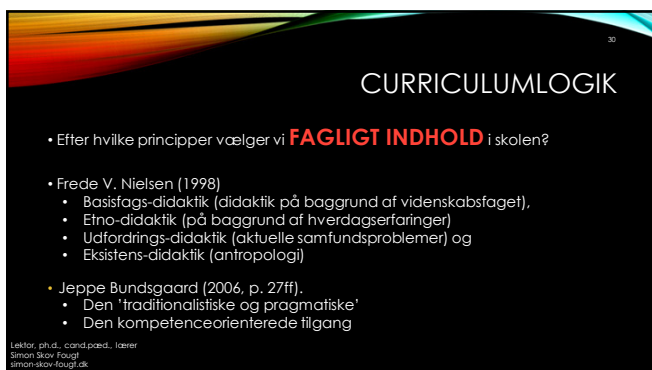

CURRICULUMLOGIK

Efter hvilke principper vælger vi fagligt indhold i uddannelse?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Vejle, 20.11.2018

CURRICULUMLOGIK

- Efter hvilke principper vælger vi **FAGLIGT INDHOLD** i skolen?
- Frede V. Nielsen (1998)
 - Basisfags-didaktik (didaktik på baggrund af videnskabsfaget),
 - Etno-didaktik (på baggrund af hverdags erfaringer)
 - Udfordrings-didaktik (aktuelle samfundsproblemer) og
 - Eksistens-didaktik (antropologi)
- Jeppe Bundsgaard (2006, p. 27ff).
 - Den 'traditionalistiske og pragmatiske'
 - Den kompetenceorienterede tilgang

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

30

PROTOTYPISK, SITUATIONSORIENTERET CURRICULUMLOGIK

- Seks identiteter
 - Personen
 - Borgeren
 - Arbejderen
 - Forbrugeren
 - Æstetiker (Bundsgaard, 2006)
- Den lærende (Fougt, 2013)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

SCENARIEDIDAKTIK

Et bud på en fagdidaktik i Kommunikation og it

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

Vejle, 20.11.2018

31

SCENARIEDIDAKTIK

- Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at den bedste måde at lære på er ved i en **social sammenhæng** at **forholde sig til et problem** i et **meningsfyldt scenarie** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011; Fougt, 2015, 2017).
- **Det faglige skal anvendes.** Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille brøf- eller computerspil, lave cirkus osv..

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

[illegible]

Figur 1: Karriereudviklingsmodellen.

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
smørn@skov-fougt.dk
smørn-skov-fougt.dk

KARRIERELÆRING

PROTOTYPSK, SITUATIONSORIENTERET
CURRICULUMLOGIK

- Selvevalueringer
- Personer
- Begreber
- Arbejdsgiver
- Arbejdsmarkedet, 2008
- Arbejdsmarkedet, 2017/18
- Den tekniske fremtid, 2017/18

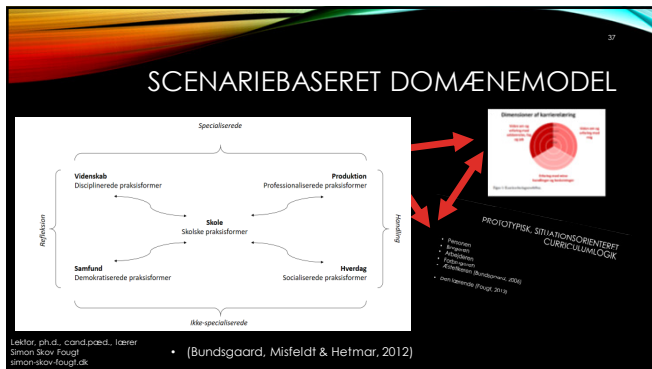
KARRIEREUDVIKLINGS
MODELL
KARRIEREUDVIKLINGS
MODELL

- Kattemølle, N., Lundby, A. A., & Hansen, N.H. M. (2016). Karriereudviklingsmodellen: De vidste ikke, hvad de ville'. (I udg.) Ålborg: Ålborg Universitetsforlag, s. 19

KARRIERELÆRING

- "Virkelighedsnære cases, virksomhedsbesøg og ekskursioner er en del af undervisningen, hvor elevernes karrierekompetencer naturligt kommer i spil" (Teknologi A, htx)
- "Almindendelsen fremmes ved at styrke elevernes nysgerrighed og engagement i fagets discipliner samt de videre uddannelses- og karrieremuligheder, som faget indbyder til" (afsløtning B, hhx)
- "at eleverne opnår en anvendelsesorienteret forståelse af kommunikationsproduktets etik, æstetik, form og funktion og den rolle digitale medier spiller i vores lokale og globale kultur og samfund" (Kommunikation og it A, htx).

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Foght
simon.skov.foght.dk

38

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

- I andre uddannelser
 - Sygeplejerske
 - Piloter
 - Politiet
 - Militæret
 - Læreruddannelsen

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

39

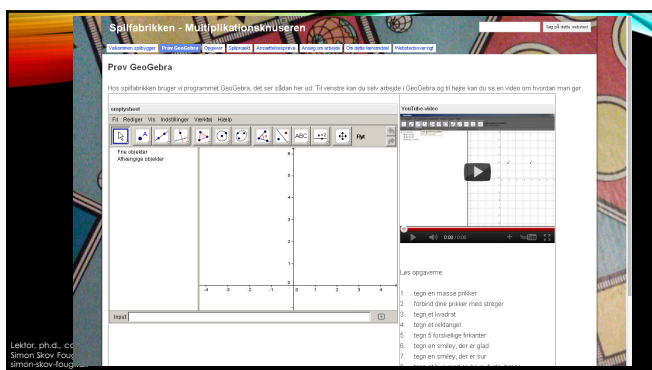
SPOR GENNEM AUSTRALIEN

- **Situere læring: Tænk i scenarier**
- I hvilke meningsfyldte, sociale scenarier indgår læringen meningsfuldt?
- En gruppe unge danskere er gennem Ministeriet for Undervisning blevet valgt til at deltage i en 3-ugers udvekslingsrejse til Australien, arrangeret af Dansk-Australsk Forening
- Hvorfor er du blevet valgt?
- Hvordan ser en turistbrochure om Australien og gode råd om bagage mon ud?
- Hvad viser jeres guide jer i Sydney?
- Hvad skriver jeres figur i postkortet hjem?
- Hvad ser i på museet om Australiens historie?
- Hvad koster rejsen? / Budget

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

JERES FORLØB

- Hvordan lever jeres forløb op til, at eleverne arbejder scenariebaseret? Dvs.
 - i en **social sammenhæng**
 - at **forholde sig til et problem**
 - i et **meningsfyldt scenarie**
 - Det faglige skal anvendes**
 - Funderet i virkeligheden**
- Hvilke domæner uden for skolen inddrages?
- Hvordan?
- Karrierelæring

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

HVAD ER FAGLIGHED?

Scenariedidaktisk og almindeligdidaktisk

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

Vejle, 20.11.2018

49

BEGREBET FAGLIGHED

- Et didaktisk morrads (Jensen, 2007)
- "... den aktivitet, der foregår inden for et område, der er afgrænset som skolefag" (Foss Hansen, 1994, s. 22).
- Begreber og metoder
- Fælles Mål
 - Færdigheder og kundskaber
 - Viden og handling
- Deklarativ viden (Knowing that)
- Procedural viden (Knowing how)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

50

BEGREBET FAGLIGHED

Vidensniveau	Videnform	Vidensbetegnelse		
1. orden	Faktuel viden	Kvalifikationer	Basisfaglighed	Fagets stof og færdigheder
2. orden	Situativ viden	Kompetencer	Anvendelse	Anvendelse af faget
3. orden	Systemisk viden	Kreativitet	Perspektivering	Situationer med udfordringer – hvor fagets metoder og vidensområde kan tages i brug
4. orden	Verdensviden	Kultur	Paradigmer	Metabevidsthed

(Qvortrup 1998)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

51

BEGREBET FAGLIGHED

- Helmar (2013): Faglighed er en identitet, man gør inden for bestemte domæner i direkte eller indirekte interaktion med andre på bestemte måder, så man bliver genkendt som medlem af domænet af dets øvrige medlemmer
- "... doing being some identity" (Gee, 2001, p. 27)
- Epistemic frames: "Collections of skills, knowledge, identities, values, and epistemology that professionals use to think in innovative ways" (Shaffer, 2006, p. 12).
- Værdier og etik: "Different communities of practice ... have ... different ways of knowing, of deciding what is worth knowing, and of adding to the collective body of knowledge and understanding" (Shaffer, 2004, p. 1404).
- Wenger: faglighed = handling og handlemanstre forbundet med det sociale i sin faglighedsforståelse – faglighed er noget man gør sammen med andre
- Bundsgaard og Fought: "At være en fagperson vil ... sige at kunne interagere med andre personer og institutioner i forhold til den fælles virksomhed, det fælles repertoire og det gensidige engagement" (Bundsgaard & Fought, 2017, p. 101)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

52

BEGREBET FAGLIGHED

- Deklarativ viden (Knowing that)
- Procedural viden (Knowing how)
- Chevallard (1998, 2007): Praxéologie:
 - **Praksis** (teknik [metode], værdier og etik)
 - **Logos** (teorier).
- Praksis og logos er nært forbundne og afhængige
- **Knowing why (Broudy, 1977)**

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

53

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

- **Viden, procedurer, opgaver og artefakter**
Et sprog til at tale om verden og opgaverne i den (begreber, diskurs), en viden om hvad der er og var i verden (fakta), opgaver der skal løses, handlingerne til at løse opgaver i verden (procedurer), samt ting/redskaber og teknologier som anvendes i løsløringen af opgaver (artefakter).
- **En systematisk tilgang til verden**
En måde at stille spørgsmål, tilgå og løse opgaver på (metode).
- **En social konstellation**
En selvforståelse (rolle) og en plads i et system af relationer (position), samt en måde at kommunikere på (kommunikationsformer) og indgået sammenhængende forløb på (storylines).
- **En interesse**
En måde at opfatte noget som vigtigt, godt, rigtigt og forkert (værdier), et fokus på løsning af særlige typer af opgaver (interesse) og en måde at begrunde sine handlinger på (motiver).
- **Et perspektiv**
En måde at opfatte hvad verden er (ontologi), og hvordan den kan forstås, tales om og tilgås på (epistemologi).

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

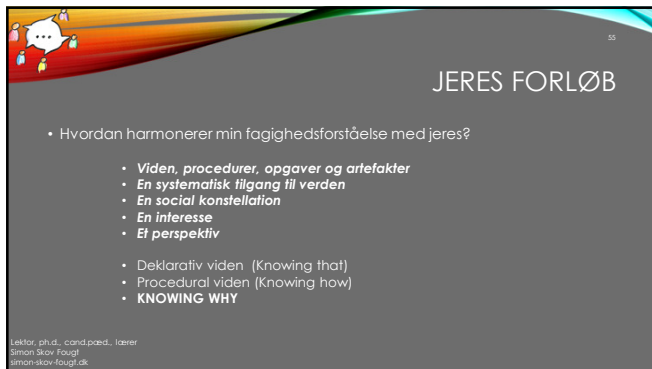
(Bundsgaard & Fouglt, 2017)

54

FEM DIMENSIONER AF FAGLIGHED

- En læge, som har viden om medicin og kender metoder til at at give den, men som ikke har en bevidsthed om, at han er en del af en social konstellation, har en interesse i at gøre patienten rask og som mangler perspektiv på verden er en **DARLIG LÆGE!**
- **Viden, procedurer, opgaver og artefakter**
- **En systematisk tilgang til verden**
- **En social konstellation**
- **En interesse**
- **Et perspektiv**
- Deklarativ viden (Knowing that)
- Procedural viden (Knowing how)
- **KNOWING WHY**

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

55

JERES FORLØB

- Hvordan harmonerer min fagighedsforståelse med jeres?
 - *Viden, procedurer, opgaver og artefakter*
 - *En systematisk tilgang til verden*
 - *En social konstellation*
 - *En interesse*
 - *Et perspektiv*
- Deklarativ viden (Knowing that)
- Procedural viden (Knowing how)
- **KNOWING WHY**

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

56

JERES FORLØB

- Hvilken faglighed er potentielt til stede i jeres forløb?
- Hvilke dimensioner indgår hvor, hvordan og hvornår?
 - *Viden, procedurer, opgaver og artefakter*
 - *En systematisk tilgang til verden*
 - *En social konstellation*
 - *En interesse*
 - *Et perspektiv*
- Deklarativ viden (Knowing that)
- Procedural viden (Knowing how)
- **KNOWING WHY**

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

KOMPLEKSITETEN

Projektorienteret undervisning

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fouglt
simon-skov-fouglt.dk

Vejle, 20.11.2018

58

KOMPLEKSITET

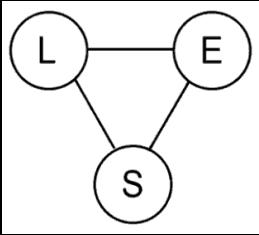
- List de aktører, en lærer skal overskue i en typisk undervisningssituation i "Kommunikation og it" på HTX
- Elever, stof, læremidler ...

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

59

DEN DIDAKTISKE TREKANT

- Læreren går til fag med en specialiseret faglighed
- Elevnen går til fag på baggrund af hverdagserfaringer
- Stof...

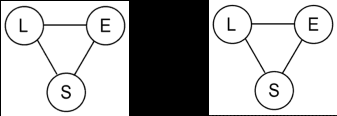

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

60

DEN DIDAKTISKE TREKANT

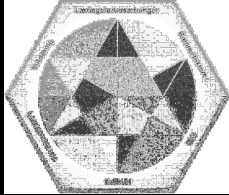
- Kontekst (Hetmar, 1996)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

DEN DIDAKTISKE RELATIONSMODEL

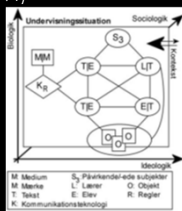
- (Hiim & Hippe, 1997, p. 73)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

MODEL OVER UNDERVISNINGSSITUATIONEN

- (Bundsgaard, 2005, p. 91)

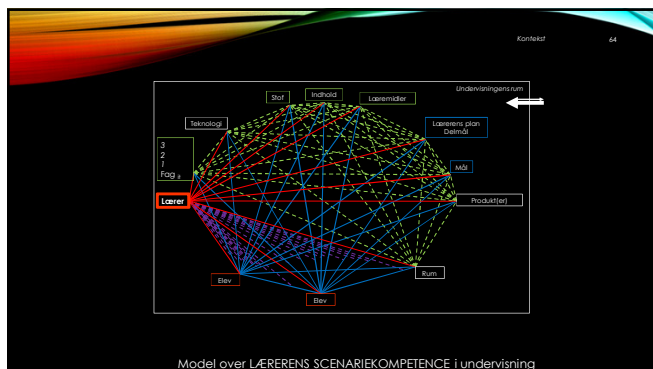

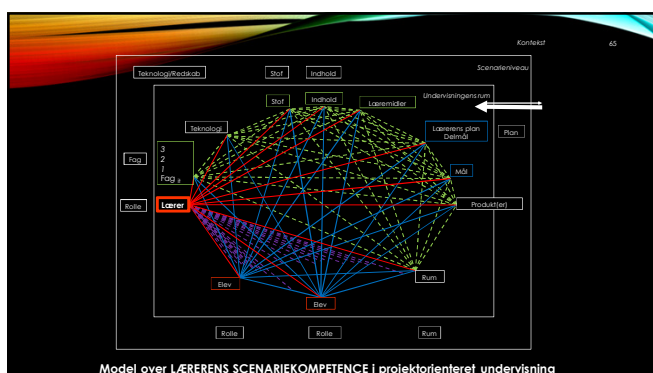
Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

AKTØRER I UNDERVISNING

- Ph.d.-projekt om at forstå, hvordan projektorienteret undervisning er kompleks (vi ved, at det er det): **LÆRERENS SCENARIETKOMPETENCE**
 - Egne erfaringer gennem på daværende tidspunkt 14 års undervisning (kaos)
 - Observationer af undervisning (ca. 120 lektioner)
 - Elev- og lærerinterview
 - Elevprodukter
- Situational Analysis (Adele E. Clarke)
- Normale modeller er kompleksitetsreducerende
- Min model er **KOMPLEKSITETSBEVARENDE**

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

ANALYSER

- Et flerdimensionelt kontinuum af læreres scenariekompetence

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fought
simon-skov-fought.dk

67

MODEL OVER LÆRERENS SCENARIEKOMPETENCE

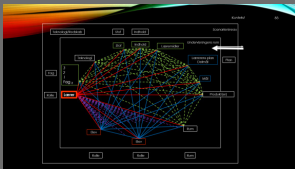
- Et værktøj til at forstå, overskue og møde kompleksiteten i (scenariebaseret) undervisning
- Med fokus på it og faglighed

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

68

KOMPLEKSITET

- Genbesøg jeres liste over aktører i en typisk undervisningssituation på HTX
- Hvordan er de forbundne? Giv konkrete eksempler
- Hvad gør I for at undgå kaos?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Model over LÆRERENS SCENARIEKOMPETENCE i praksisbaseret undervisning

TIMEOUTS

Ind og ud af scenariet

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Vejle, 20.11.2018

70

TIMEOUTS

- Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

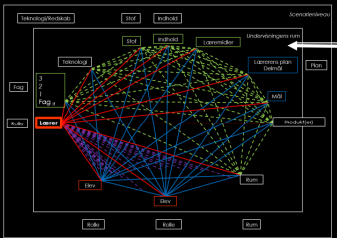

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

71

LÆRING VS. PRODUKTION

- Undervisningsniveau: Læring
- Scenarieniveau: Produktion
- Undervisningsrum
- Træningsrum
- Samarbejdsrum
- Projektrum

Model over LÆRERENS SCENARIEKOMPETENCE i projektorienteret undervisning

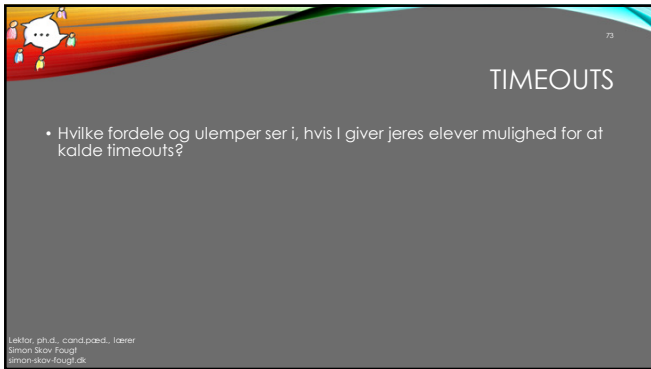
Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

72

LÆRING VS. PRODUKTION

- Undervisningsniveauet: **Læring**: Skrive for at lære
UNDERVISNINGSRUM OG TRÆNINGSRUM
- Scenarieniveauet: **Produktion**: Skrive for sandhed
SAMARBEJDSRUM OG PROJEKTRUM

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

73

TIMEOUTS

- Hvilke fordele og ulemper ser i, hvis I giver jeres elever mulighed for at kalde timeouts?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

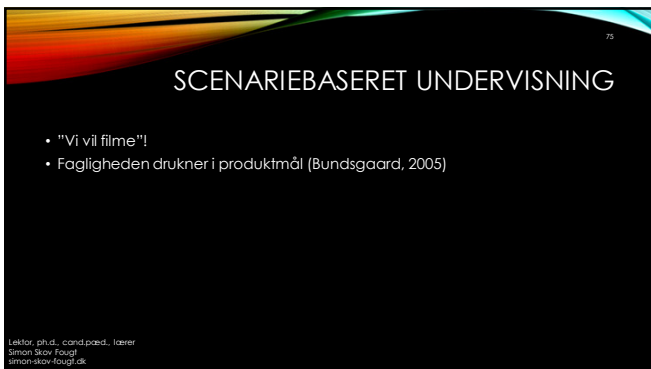

STRUKTUR

Løsning 2

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

Vejle, 20.11.2018

74

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

- "Vi vil filme"!
- Fagligheden drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougth
simon-skov-fougth.dk

76

LÆRING OG PRODUKTION

- Hvordan sikrer vi, at eleverne lærer det intenderede?
- LÆRING ER EN FORSTYRRELSE I PRODUKTIONSPROCESSEN**
- Elever i grupper, forskellige stadier

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

77

PROJEKTORIENTEREDE UDFORDRINGER

- Fagligheden drukner i produktmål (Bundsgaard 2008:2)

- at få de faglige aspekter af arbejdet tematiseret når der er behov for det,
- at kunne gennemskue hvad der er faglighed i, og
- at kende alle de faglige metoder og den faglige viden som aktualiseres.

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

78

SCENARIEDIDAKTIK

- Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at **balancere** scenarineniveau (produktion) i forhold til skolen (læring)

- Undervisningsniveauet: **Læring**: Skrive for at lære
- Scenarineniveauet: **Produktion**: Skrive for at afdække sandhed

↑ ↓

- Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold
- Spor gennem Australien: Pakkede kufferten
- Filminstruktøren Kathrine (Helmar, 2017)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

79

SCENARIEBASERET UNDERVISNING

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

80

TÆLLE CIRKUSELEFANTER

- Some proponents of real-world authenticity, for example, take an oversimplified or even cartoonish view of the real world in designing learning activities. One author describes, for example, a classroom circus where students juggle while calling out numbers, or count the number of elephants circling the room (Shaffer & Resnick 1999, p. 200).

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

81

LÆRING UDE AF SCENARIET?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

62

SCENARIEDIDAKTIK

- Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarioniveau (produktion) i forhold til skolen (læring) (Fougt, Misfeldt & Shaffer, forthcoming)
- Kommunikations- og praksisformer (Hetmar 2017)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

63

OG HVORDAN GØR MAN SÅ DET?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

64

ET SIMPELT SVAR

- STRUKTUR
- Faseopdelt proces

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougt
simon-skov-fougt.dk

85

LÆRING OG PRODUKTION

- **LÆRING ER EN FORSTYRRELSE I PRODUKTIONSPROCESSEN**
- Hvordan sikrer vi, at eleverne lærer det intenderede?
- STRUKTUR
- En stramt styret **faseopdel** proces www.kortlink.dk/r5sk (Fougst, 2018)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

86

KOMPLEKSITET

- Hvilke faser består jeres undervisningsforløb af?
- Fra start til slut
- A
- B
- C
- D
- ...

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

VURDERINGSFOKUS

Løsning 3

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Vejle, 20.11.2018

88

NORSK SKRIVEDIDAKTIK

- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus** (Fougø, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
- Orienter eleverne mod det faglige

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougø
simon-skov-fougø.dk

89

DANSK DIDAKTIK

- "Orienteret autonomi" (Højgaard, 2008)
- Elevedemokrati vs. faglig fordybelse

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougø
simon-skov-fougø.dk

90

LÆRERKOMPETENCEUDVIKLING

- Almendidaktisering
- Orienter lærerne
- Understøtter en sammenhængende faglig progression i et undervisningsforløb.

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougø
simon-skov-fougø.dk

91

CASE: KORTFILM

- Bestillingsopgave fra "Statens Filmakademi"
- 8.kl. skal producere kortfilm ud fra arketyperne konflikter (ny elev i klasse, forelskelse, mobning)
- Berettermodellen
- Aktantmodellen
- Undervise 6.kl. i de to modeller
- Læreren er konsulent for Filmakademiet
- Forskeren er observatør for Filmakademiet

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

92

STRAMT STYRET FASEOPDELT PROCES MED VURDERINGSFOKUS

- Introduktion: Rammesætning
- Kortfilmens dramaturgi: **Aktantmodellen, berettermodellen, rekvisit**
- Idégenerering, ud fra tema: **Idé, rekvisitter**
- Storyboards: **Bærende idé, dramaturgi, symboler**
- Optage: **Showing og telling**
- Redigere: **Klipning**
- Formidling: Præsentation

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

93

STRAMT STYRET FASEOPDELT PROCES MED VURDERINGSFOKUS

- Introduktion: Rammesætning
- Kortfilmens dramaturgi: **Aktantmodellen, berettermodellen, rekvisit**
- Idégenerering, ud fra tema: **Idé, rekvisitter**
- Storyboards: **Bærende idé, dramaturgi, symboler**
- Optage: **Showing og telling**
- Redigere: **Klipning**
- Formidling: Præsentation

Fagligt Input

KONSULENTGODKENDELSE

KONSULENTGODKENDELSE

KONSULENTGODKENDELSE

KONSULENTGODKENDELSE

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

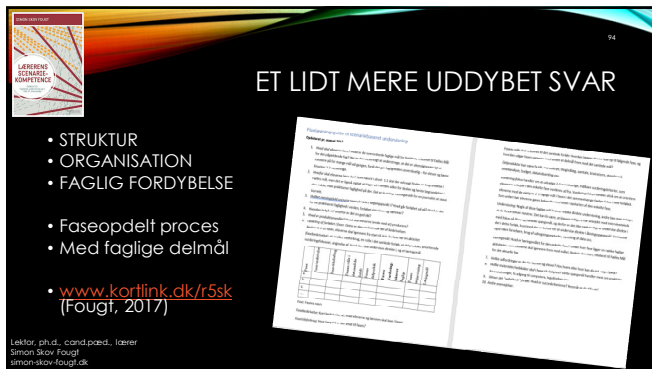

94

ET LIDT MERE UDDYBET SVAR

- STRUKTUR
- ORGANISATION
- FAGLIG FORDYBELSE
- Faseopdelt proces
- Med faglige delmål
- www.kortlink.dk/r5sk
(Fougst, 2017)

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

95

KALIBER – SCENARIEBASERET DANSKUNDERVISNING TIL UDSKOLINGEN

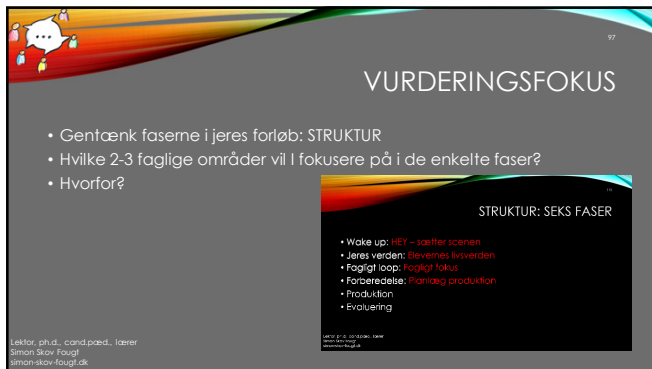
Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

96

STRUKTUR: SEKS FASER MED VURDERINGSFOKUS

- Wake up: **HEY** – sætter scenen
- Jeres verden: **Elevernes livsverden**
- Fagligt loop: **Fagligt fokus**
- Forberedelse: **Planlæg produktion**
- Produktion
- Evaluering

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

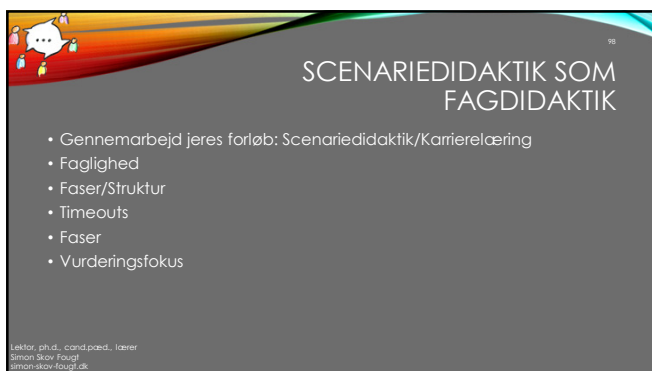
VURDERINGSFOKUS

- Gentænk faserne i jeres forløb: STRUKTUR
- Hvilke 2-3 faglige områder vil I fokusere på i de enkelte faser?
- Hvorfor?

STRUKTUR: SEKS FASER

- Wake up: HEY – sætler scenen
- Jeres værdi: Elevens livsværdi
- Fagligt loop: Fagligt fokus
- Forberedelse: Planlæg produktion
- Produktion
- Evaluering

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

SCENARIEDIDAKTIK SOM FAGDIDAKTIK

- Gennemarbejd jeres forløb: Scenariedidaktik/Karrierelæring
- Faglighed
- Faser/Struktur
- Timeouts
- Faser
- Vurderingsfokus

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

STILLADS ELLER PROTESE

scenariedidaktik

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

Vejle, 20.11.2018

100

DISKUSSION

- Den stramt styrede proces er et stillads
- KOMPLEKSITETEN
- Stilladsring (Wood, Bruner & Ross, 1976)
- Fading (Pea, 2004)
- Protease (Bundsgaard, 2005)
- Lectio

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

101

STILLADSERING ELLER PROTESE

- Hvornår og hvordan trækker i stilladset?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

102

STILLADSERING ELLER PROTESE

- Hvornår og hvordan trækker i stilladset i eget forløb?

Lektor, ph.d., cand.pæd., lærer
Simon Skov Fougst
simon-skov-fougst.dk

